
VERSLAG VAN DE SECRETARIS VAN DE LINSCHOTEN-VEREENIGING OVER HET JAAR 2016

Samenstelling bestuur

Eind 2016 werd het bestuur van de Vereeniging gevormd door prof. dr. Michiel van Groesen, voorzitter, drs. Pieter Jan Klapwijk, secretaris, drs. Andy Cobben, penningmeester, dr. Hans Bonke, drs. Ron Brand, drs. Stefan Deconinck, drs. Andrea Kieskamp en dr. Michael Limberger, leden. Bij de ledenvergadering van juni 2016 werd Ron Brand benoemd tot bestuurslid en werd bestuurslid Hans Bonke herbenoemd voor een nieuwe bestuurstermijn.

Ledenbijeenkomsten

Op 11 juni kwamen de leden van de Linschoten-Vereeniging in het Nationaal Reddingmuseum te Den Helder bijeen voor de 108ste ledenvergadering. Na het officiële gedeelte, waarbij het voorstel tot wijziging van de verenigingsstatuten naast de gebruikelijke agendapunten het voornaamste onderdeel vormde, werd door de heer Hans Sterkenburg, directeur van het Nationaal Reddingmuseum, een inleiding gehouden op de geschiedenis en betekenis van het Nederlands Reddingwezen en op het belang van het Reddingmuseum bij het instandhouden van het materieel erfgoed van het Reddingwezen.

Door omstandigheden was het niet mogelijk om in november het geplande jaardeel 115 over Gelein van Stapels en de Wilde Kust uit te brengen. Het deel voldeed in diverse opzichten niet aan de standaard die van een publicatie in de reeks *Werken van de Linschoten-Vereeniging* mag worden verwacht. Een vervangende publicatie over de reis van de Bunschoter chirurgijn Gijsbert Heeck naar Zuid-Oost Azië verkeerde al in een vergevorderde staat van bewerking, maar kon niet tijdig persklaar worden gemaakt. Het streven is om dit deel, getiteld *Terug naar de Oost. De reis van VOC-chirurgijn Gijsbert Heeck, 1654-1656* en bezorgd door prof. em. dr. Barend Terwiel en dr. Peter Kirsch, in de loop van 2017 uit te brengen.

Om de leden toch in staat te stellen elkaar te ontmoeten heeft de Vereeniging een alternatieve ledenbijeenkomst georganiseerd met een bezichtiging van het Stadsarchief in Amsterdam, gehuisvest in het monumentale gebouw De Bazel aan de Vijzelstraat. Deze bijeenkomst vond plaats op 14 januari 2017, als uitgestelde najaarsbijeenkomst van 2016.

Overige activiteiten

Het afgelopen jaar heeft de Belastingdienst een landelijk onderzoek uitgevoerd naar de naleving van de fiscale regels door instellingen met een ANBI-status, waarbij ANBI staat voor “Algemeen Nut Beogende Instelling”. De Linschoten-Vereeniging behoorde tot die organisaties die middels een steekproef voor een nadere controle waren uitverkoren. Op 10 maart 2016 heeft ten huize van de secretaris een boekencontrole plaatsgevonden. De overgelegde stukken en de door secretaris en penningmeester gegeven toelichting bleken naar genoegen en gaven de Belastingdienst geen aanleiding tot nadere stappen of sancties. De Belastingdienst heeft op 14 april een goedkeurend verslag uitgebracht. Daarmee is de ANBI-status van de Vereeniging voor de komende periode bevestigd.

Als uitvloeisel van deze controle heeft het bestuur besloten de uit 1985 daterende verenigingsstatuten aan een kritische blik te onderwerpen en in lijn te brengen met de huidige relevante wetgeving. Daarnaast is van de gelegenheid gebruik gemaakt de regels met betrekking tot het rooster van benoemingen en aftreden aan te passen ten behoeve van de continuïteit binnen het bestuur. Conform de statutaire bepalingen is het voorstel tot statutenwijziging ter goedkeuring aan de leden voorgelegd en tijdens de ledenvergadering in Den Helder na een nadere uiteenzetting en daaropvolgende discussie door de leden aangenomen met negentwintig stemmen voor, nul stemmen tegen en één onthouding. Op 9 november 2016 zijn de gewijzigde statuten bij de notaris gepasseerd.

Op 30 september hield voorzitter Michiel van Groesen in het Leidse Academiegebouw zijn oratie als hoogleraar Zeegechiedenis aan de Universiteit Leiden, getiteld *Een zee van mensen*. In zijn uiteenzetting over het belang van grensoverschrijdende informatie-uitwisseling tussen uiteenlopende wetenschappelijke disciplines bleven de Werken van de Linschoten-Vereeniging als vooraanstaande historische bron niet onvermeld.

De Maritieme Koepel, het overlegorgaan van maritieme organisaties in Nederland dat enkele jaren geleden op initiatief van onder meer oud-Linschotenvoorzitter Henk den Heijer werd gestart, bereikte op 18 november zijn eerste mijlpaal bij de feestelijke presentatie van de gezamenlijke website, het zogenoemde maritieme portal. De presentatie vond plaats in het Amsterdamse Trippenhuis, de hoofdzetel van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen en het Huygens Instituut. Tijdens het symposium dat ter gelegenheid van de presentatie werd gegeven, hield secretaris Pieter Jan Klapwijk in zijn hoedanigheid van medewerker van het Maritiem Museum Rotterdam een presentatie over Maritiem Digitaal, de inmiddels achttien jaar bestaande gezamenlijke website van twintig musea en instellingen met maritiem-historische collecties en een van de eerste instellingsoverschrijdende digitale bronnen voor maritiem-historisch onderzoek.

Website*)

In 2016 werd de website 5.627 keer bezocht, goed voor 13.352 paginaweergaven. Het aantal individuele gebruikers daalde wederom iets in vergelijking met de vorige jaren: 4.050 in 2016, in vergelijking met 4.223 in 2015 en 4.537 in 2014.

Een eenduidige oorzaak voor de voortzettende daling is niet te geven. Wellicht komt het omdat de website niet ingrijpend is gewijzigd en er geen boekpresentatie is geweest die bezoekers naar de website trekt voor meer informatie. Anderzijds weten nieuwe leden wel de weg naar de vereniging te vinden via het aanmeldingsformulier op de website.

Er komen minder bezoekers uit Nederland, wat het bezoek aan de website verhoudingsgewijs internationaler maakt. Een opvallende stijging komt uit het Verenigd Koninkrijk: het aantal Britse bezoekers steeg met maar liefst 350% tot 395. Leidt Brexit tot grotere belangstelling in reisverhalen? Daarmee komt het VK met 7% van de bezoekers na Nederland op de tweede plaats in de rangschikking, gevolgd door de Verenigde Staten, België, Rusland(!) en Duitsland. Nieuw in de top-10 is Italië. In het overzicht van locaties van waaruit de site werd bezocht, staat Amsterdam traditioneel nog steeds op kop (8%), met nieuwkomer Wijchen (4%) op de tweede plaats, gevolgd door Utrecht, Den Haag en Emmeloord. Leiden, Rotterdam, Nijmegen en Dokkum (de voorbije jaren nog op plaats 2) sluiten de top-10. Let op Sint-Petersburg op plaats 11, en de eerste buitenlandse locatie in deze rangschikking. Iets meer dan 20% van de bezoekers gebruikte een mobieltje of een tablet om informatie over de vereniging op te zoeken. Dat stijgt eigenlijk niet veel in vergelijking met het jaar voordien, onze huidige gebruikerspopulatie doet het liever met een desktop of laptop.

De vereniging is in 2016 niet heel erg actief geweest op Facebook, met minder berichten tot gevolg. Daardoor werd er ook minder op onze Facebookpagina gelezen: een magere 410 bezoekers. Dat kan beter, en dat zou in 2017 zeker moeten lukken: alleen al de *buzz* die gecreëerd kan worden rond een grote activiteit, zoals een boekpresentatie, zorgt voor 400 extra bezoekers.

Niettemin heeft de vereniging in 2016 op Facebook twaalf volgers bijgekregen.

Voor Twitter geldt in grote lijnen hetzelfde verhaal: minder berichten, maar met een stijging van achttien volgers in 2016 toch goed voor in totaal negentig 90 volgers.

*) met dank aan bestuurslid en *webmaster* Stefan Deconinck voor de cijfers

Ledental

De vereniging telde op 1 januari 2017 528 leden, waarmee het ledental zich in vergelijking met 1 januari 2016 (526) stabiliseerde. De verhouding tussen het aantal gewone leden en plusleden verschoof ten

gunste van de eerste categorie. Het aantal gewone leden steeg van 62 naar 72, het aantal plusleden daarentegen daalde daarentegen van 370 naar 361. Als mogelijke oorzaken voor deze verschuiving kan worden gedacht aan een oudere generatie plusleden die wegvalt, leden die de vereniging willen ondersteunen zonder elk jaar een deel te willen ontvangen of aan de ontstane vertraging in de uitgave van het jaardeel over 2016. Waarschijnlijk is er sprake van een combinatie van factoren.

Vooralsnog is er geen reden tot zorg over deze ontwikkeling, zolang het aantal plusleden op een voldoende niveau blijft om uitgaven mogelijk te blijven maken. Met de publicatie in 2017 van het jaardeel van 2016 en de geïllustreerde uitgave van de reis naar Java van de gebroeders Lebret, die eind dit jaar als deel 116 zal verschijnen ligt het uitgavenprogramma weer geheel op schema. En met fraaie en belangrijke uitgaven die voor de komende jaren in het verschiet liggen, zoals het journal van Hr. Ms. 'Triton' in 2018, kan de Linschoten-Vereeniging bogen op een aantrekkelijk uitgavenprogramma, dat niet alleen de huidige leden aan de vereniging zal weten te binden, maar dat de vereniging de komende jaren ook voor potentiële nieuwe leden interessant zal maken. Het bestuur van de Linschoten-Vereeniging heeft daarin het grootste vertrouwen.

Rotterdam, mei 2017

Pieter Jan Klapwijk, secretaris